

Linnéminnena

ATT TA HAND OM och förvalta de historiska kulturmiljöer där Carl von Linné levde och verkade är ett stort ansvar. Statens fastighetsverk förvaltar i dag inte bara minnesmärken som Linneanum, Linnéträdgården och Linnés Hammarby utan även många av de byggnader där Linné verkade och som i dag utgör den historiska kärnan av Uppsala universitet. Det är inte bara en fråga om att bevara för framtiden utan även en fråga om att utveckla och hålla miljöerna levande.

LINNEANUM

Linneanum, orangeribyggnaden i Botaniska trädgården, har nyligen genomgått en omfattande totalrenovering där bland annat delar av 1800-talsinredningen rekonstruerats efter bilder i universitetsbibliotekets bildarkiv. Delar av huset har inretts till moderna forskarlokaler. Här finns nu Kollegiet för samhällsstudier, SCAS.

På Linnélärjungen Carl Peter Thunbergs initiativ flyttades den botaniska

riska minnesmärken. Orangeriet ser därför ut som om det liksom en antik ruin är halvt nersjunket i marken.

Lagom till hundraårsminnet av Linnés födelse kunde byggnaden invigas den 25 maj 1807.

Orangeribyggnaden är ett arkitekturhistoriskt mästerverk och den äldsta av universitetets byggnader som fortfarande används för sitt ursprungliga ändamål.

LINNÉTRÄDGÅRDEN

Linnéträdgården är ett samlingsbegrepp som omfattar både Linnémuseet, själva trädgården och byggnaderna i trädgården. Under ledning av arkitekt Jakob Hildemark har Linnémuseets tak, fasad och snickerier varsamt renoverats med traditionella metoder. Arbetet var klart förra sommaren just som Linnémuseet öppnade för säsongen. I vinter har renoveringsarbetet fortsatt invändigt.

Arbetet med att invändigt klä huset i en trovärdig 1700-talsskrud har sakta pågått i flera år och man har fått pröva sig fram för att hitta det rätta uttrycket. Då museet inrättades på 1930-talet renoverades huset under ledning av antikvarie Erik Lundberg. De interiörer som skapades då stämde dåligt överens med den uppfattning vi har i dag om Linnés 1700-talsmiljöer.

Statens fastighetsverk har sedan några år arbetat med att ta fram nya tapeter efter förebilder från 1700-talets senare del.

Tapeterna är handmålade på handgjort papper av linnelump som limmats och sytts ihop innan de spikats upp på väggarna. In i minsta detalj har man strävat efter att arbeta med historiskt korrekta material och tekniker.

Det är främst två orsaker som gjort att SFV valt att arbeta på det här sättet. För det första bär huset på unika värden: Linné är en av vårt lands mest kända personer genom tiderna och det känns angeläget att visa upp miljön där han levde och verkade på ett trovärdigt sätt. En annan orsak är att man haft tillgång till hantverkare med mycket specifika kunskaper, ett lämpligt rum och en historisk förlaga till tapeten.

Inspiration och tapetmönster kommer till en del från Linnés Hammarby. Efter-

som man flyttade tapeter mellan olika hus på den tiden är det troligt att även Linné lät göra det.

I arbetet med tapetseringen på 1700-talsvis har ledstjärnan varit att hålla gamla, gedigna hantverkstraditioner vid liv och att överföra dessa kunskaper till en ny generation. Det är ett fåtal personer i landet som kan hantverket med sydda tapetväder med handmålade mönster.

LINNÉS HAMMARBY

Redan 1878 – jämnt hundra år efter Linnés död fattades ett riksdagsbeslut om att utreda möjligheterna för staten att köpa in Linnés Hammarby. Det var landshövdingen i Gävleborgs län Gustav Ferdinand Asker som kom med idén att den store vetenskapsmannens gård på något sätt borde bevaras som ett minne för framtiden.

Gården kräver ett ständigt återkommande underhåll, men mycket energi har de senaste åren lagts ner på att hitta den bästa metoden för att bevara de grafiska blad Linné klistrat upp som tapeter i sitt arbetsrum och sovrum. Statens fastighetsverk anordnade hösten 2005 ett seminarium med experter från olika områden för att komma fram till en handlingsplan. Eftersom planscherna blekts av 250 års exponering finns det spännande idéer om ett virtuellt rum där man skulle kunna få uppleva arbetsrummet med färgspråkande väggar som det måste ha tett sig på Linnés tid. **KV**

Linneanum i Botaniska trädgården.

i Uppsala

trädgården från nuvarande Linnéträdgården till Uppsala slotts trädgård 1787. Gustav III som var en stor Linnévän donerade marken och lade själv grundstenen till Linneanum, som var tänkt som orangeri och museum för naturaliehistoria. Byggnaden skulle även vara bostad för professorn i medicin och botanik och kom att utformas som ett tempel till Linnés ära.

Det var visserligen arkitekten Olof Tempelman som ursprungligen fick uppdraget att utforma huset, men under arbetets gång ändrade sig kungen och Tempelmans ritningar omgestaltades av kungens favoritarkitekt Louis Jean Desprez.

Den färdiga byggnaden är starkt inspirerad av de antika byggnader och ruiner Gustav III såg under sin resa till Italien 1783–84 då han bland annat såg utgrävningarna i Herculaneum och Pompeji, tempelruinen i Paestum och Roms histo-